

TELEGRAFUL ROMÂNULUI

Nr. 58. ANUL XIV.

Telegrafulu este de doue ori pe septemana: joi si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. car' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Sabiu, in 24 Iuliu (5 Aug.) 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litera mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Evenimente politice.

Sabiu in 23 Iuliu.

Cele mai importante sciri se invertu acum pre lãnga preliminãrile de pace si pre lãnga conditionile armistiului. Cãtu pentru cele din urma aflãmu dându-se cu socotel'a ca cuprindu 9 paragrafi. Celu dintãiu cuprinde formul'a usitata (obicinuita). Alu doilea lini'a de demarcatiune; intr'acest'a se punu urmatorele locuri cã puncte ale liniei de demarcatiune: Eger, Pilsen, Tabor, Neuhaus Zlabings, Znaim, Meserici, riulu Thaya, Meissau, Scheitelsdorf, Malaczka, Oderberg. — Olmãtiulu trebuie sa aiba liberu unu spatiu de 2 miluri, Iosefstadt, Königgrätz si Theresienstadt unu spatiu de 1 1/2 miluri in cercuitu. In altu paragrafu se insemna cu deamenuntulu drumurile de etape pentru Prussiani in Boemi'a si Moravi'a. Unu altu paragrafu statorcesce ca prussiani sa nu mai scõta contributiuni in bani dela locuitorii tieriloru ocupate; proviantarea trupeloru prussiane sa face pe spesele regimului austriacu, — toti oficialii se intorcu la posturile lor, pentrucã sa pãta dã mãna de ajutoriu la proviantarea trupeloru prussiane. Paragrafulu pen-ultimu se ocupa cu bolnavii rãniti si cu prinsii, celu de pre urma determina ca armistiulu are sa dureze patru septemãni.

Dupa telegrame dela 1 Augustu n. negociãrile de pace se voru deschide in Prag'a; din partea austriaca va functiunã in acẽsta afacere bar. Brenner, din partea prussiana bar. Werther, legatulu Prussiei la curtea din Vienn'a. Faimelẽ ce cursẽza in privinti'a conditioniloru de pace suntu inca totu numai conjecturi. In privinti'a desdaunãrei in bani se dice acum, ca nu 40, ci 60 milione taleri au pretinsu Prussi'a. Dara si acẽsta scire se deminte si se pune in locui, ca: Austri'a afara de 15 milione de taleri, ce i se cuvindu cã desdaunare din resbelulu trecut in ducate mai platesce 20 milione. La inceputu se dice ca aru fi cerutu Prussi'a o suma mai mare, dara audiendu dela tramisulu francesu Benedetti, ca Imperatulu Francesiloru doresce, cã sum'a sa se reduca la 20 milione, s'a lasatu si la atãta. Regele Prussiei sa se fia si esprimat u ca e „gat'a de a dã ascultare dorintiei imperatului Francesiloru.“

Armistiulu incheiatu cu Bavari'a e numai pe trei septemãni. Suveranii din Baden Hessen, Darmstadt si Meiningen imiteze pre Bavari'a si incheia fia-care pentru sine, respective, facu propuneri de armistiitu.

Cu Itali'a s'a facutu o prelungire de alte 8 zile pentru incheierea ostilitãtiloru. In restulgu acest'a se va putea incheia armistiulu.

Dupa A. A. Ztg. au luat Prussi'a detori'a asupra-si de a mijloci si cu Itali'a pace.

O deputatiune din Prag'a fu primita in zilele acestea de Majestatea Sea Imperatulu. Deputatiunea descrisa trist'a stare a locuitoriloru cetãtii si a locuitoriloru tieriei si amintira si de injuri'a ce se facu de unele parti natiunei boemice suspiciunandu-i-se credinti'a cãtra tron.

Majestatea Sea respunsa ca-i sãngerẽza anim'a de trist'a sãrte, ce au lovit u pre locuitorimea Boemiei si admira statornici'a ei in credintiã cãtra inãlta Casa si asigura ca suspiciunãrile facute asupr'a natiunei boemice nici candu nu le-a bagatu in sãma. In fine asigura Majestatea Sea pre deputatiune, ca ce i sta in putintiã va face, cã cãtu mai in graba sa intre o ameliorare in situatiunea amintitei locuitorimi.—

„Presse“ ne spune despre unu „putsch“ nenorocitu a lui Klapka. Pre candu decurgea luptele in Boemi'a si Moravi'a se incercã G. Klapka a formã o legiune „unguresca“ din aventurieri si din prinsii din regimentele unguresci. Cãtra prinsii sa fia indreptatu Klapka o proclamatiune, in carea espune, ca la chiamarea patriei (?) elu iẽ comand'a armatelorunguresci (?), ca patri'a nu mai e fãra amici si insira aci pre regele Prussiei si alu Italiei. Garibaldi se spune acolo va spriginã Ungari'a din Itali'a, Tùrr va opera cãtra dunare, Bethlen in Transilvani'a, pre candu elu (Klapka) va intrã din Prussi'a. Kossuth va fi in mijloculu

loru. Dupa unele altele le lasa prinsiloru alegerea de a remanea cã atari, sãu de a se luptã pentru eliberarea patriei.

„Presse“ spune mai departe ca provocarea nu au avutu efectulu asteptatu, dara ca legiunea totusi aru fi crescutu pãna la 9000 de insi. Mai spune Presse ca Klapka aru fi incercatu, ba au intratu prin passulu Iablunka in comitatulu Trencinului (Ungari'a de susu). Incetarea ostilitãtiloru au nimicitu intreprinderea. Klapka sa fia cercatu o diversiune pe socotel'a sea propria, dara populatiunea nu numai ca la primitu rece, ci erã sa se scõle asupra-i; feciorii recrutati din prinsii, indata ce au pusu piciorulu pe pamentu austriacu au fugitu la regimentele austriace, din care fura prinsii in resbelu. Klapka s'a intorsu curendu la Oderberg. Cu acẽst'a s'a incheiatu drama revolutiunei.

Din Parisu se telegrafãza: Actulu incheiatu la Nikolsburg asigura conservarea Sassoniẽ. Regimulu prussianu e pe deplinu liberu de a-si incorporã Hannover si Kur-Hessen intregi sãu numai in parte. In Berlinu se crede cu siguritate de incorporarea acẽst'a.

Preliminariile de pace intre Austri'a si Itali'a nu facu pomemire despre tinutul Trientului si se restrengu de a insemnã necesitatea statorirei unei linie marginasie intre Austri'a si Itali'a prin unu tratatu valabilu.— Printiulu Napoleonu parascesce Florenti'a spre a reintõrce la Franci'a.

Din Itali'a aflãmu ca emigranti venetiani, cari se aflau in servitiu piemontese suntu asiedati in posturi in Veneti'a.

Din Romani'a aflãmu ca s'a schimbatu ministeriulu (semnalatu in nrulu trecut), Ioann Ghica e Presedinte si min. de interne, P. Mavrogheni de finantie, Ioann Cantacuzinu de justitia, Princip. Georg. Stirbei de externe, Gen. Ioann Ghic'a de resbelu Dim. Sturz'a de lucrãri publice, ad interim de culte si instructiunea publica.

Tocm'a cetim u despre reducerea armatei la stare normala. Granicierii suntu tramisi a casa. Corpurile de voluntari se disolva. — In Bucuresci, se dice in corespundintie de acolo, e vorb'a de o aliantie cuadrupla (patrata) intre Romani'a, Serbi'a, Greci'a si Muntenegru.— O alta scire spune de o conventiune intre Põrta si Romani'a, mijlocita de Ioann Ghic'a fiindu inca in Constantinopole. Principele sa se fi dechiaratu pentru conventiune, la care neconsimtuindu unii din ministri si-au dat demissiunea in urm'a cãrei au urmatu apoi schimbarea ministeriului (? R.)

Din cãmpulu resbelului.

Dela mediã-nõpte. Din Budweis se telegrafã in 30 Iuliu: Garnisonu din Theresienstadt (Boemi'a) au facutu sãmbãta o excursiune si au respinsu pre prussiani, iara podulu drumulu de feru dela Kralup u au dearsu. Mai multi prussiani fura dusi de cãtra trupele garnisõnei prinsii in fortaretia. In acea di (30 Iul.) s'a dusu apoi unu parlamentariu in fortaretia si au incunosciãtiatu garnisonu din Theresienstadt despre incheierea armistiului. Pioneri fura tramisi sa restatoresca podulu dearsu. — Comandatur'a prussiana din Prag'a si satisface pentru excursiunea de mai susu prin represalii si adeca prin o pretensiune de 10,000 mãgi (centenarie) de ovesu, 600 mãgi de fãina, 500 mãgi de cafeiu, 150 mãgi uresu, pe di. La intemplant, candu nu s'aru respundẽ recuistiunile acestea se amenintia cu executiune. In cele din urma sciri aflãmu ca la mandatulu regelui s'a revocatu mesur'a acẽst'a.

Din Germani'a. Din Mũnchen se telegrafãza totu la 30 Iuliu ca in 29 Iul. au fostu o lupta la Weiden (in Bavari'a), ceea ce nu se pãte esplica, de õre ce alte sciri de mai nainte ne spune despre incheierea unei pauze de ostilitãti intre Prussi'a si Bavari'a. Perderile bavariiloru au fostu mari. Asemenea aflãmu ca dupa incheierea pauzei s'au mai facutu incercãri de combatere asupr'a fortaretiei Würzburg, o parte din trupele prussiane si mecklenburgice ocupara Baireuth si tinutul Oberfranken. In Waldmũnchen si Waldsasse se astẽpta trupe prussiane. In Odenheim au scosu contributiuni. Ministrulu bavaru de Pfordten au pasitu energicu in Nikolsburg pentru impedecarea inaintãrei prussianiloru pe teritoriulu bavaresu. Cu tãte acestea in 31 Iuliu prussiani au intratu in Nũrberg.

Alte sciri ne spun ca armistițiul in Bavari'a și Prussi'a au început la 2 Augustu n.

Din 31. sunt sciri despre reintorcerea trupeloru badense a casa.

Dela média di avem sciri dupa diuarie numai dela 27 Iuliu, in care se spune ca Italianii fura respinsi de dinaintea Trientului. Indata dupa acést'a incetara ostilitățile.

Dela Veneti'a inca așăm, ca ostilitățile sunt sistate.—

Itali'a. Admiralulu Persano e datu in judecata. In loculu lui e denumitu provisoriu Vacca.

Consemnarea ostasiloru români râniti seu morti din lupt'a dela Custozza din 24 Iuniu. (Continuare).

Dela regimentulu de granitia germano-banaticu nr. 12.

Morti: Cost'a Erdeleanu, Petru Velea, Petru Tomiciu, Todoru Manciuca, C. Hedeanu, Ioann Bozinu, Ionu Toderu, Ionu Rosul, Tom'a Barti'a, Tom'a Butin'a, Damas. Cercelu.

Râniti: V. Nedelcu, P. Besco, Grigorie Neagulu, I. Galatu, Petru Dimc'a, Isacu Turcu, Lasaru Grosu, Rist'a Popescu, Petru Balnotianu, Georgiu Nepu, Petru Micu, Todoru Coracoi, Petru Brasiovanu, C. Bradeanu, Filipu Fuieriu, Tom'a Marianu, Moisa Lupulescu, Simeonu Radu, Georgiu Sporea, Petru Crui'a, Stefanu Bordasiu, Arcadie Ionu, V. Bugariu, Adamu Cretiu, Ion Maranu, Vasile Popescu, Paulu Badiu, A. Boieru, Vasile Dalc'a, Martinu Epure, Filipu Cretiu, Trifonu Manea, Adamu Paleanu, Zosimu Onciu, Mass. Dancutiu, Todoru Socotianu, Jo. Baboleanu, S. Ger'g'a, G. Micu, Lazaru Erdeleanu, Andrea Balnotianu, Simionu Siuleanu, Tadea Copotianu, Adamu Bobosiu, Pascu Madearu, Georgiu Moisa, Paulu Oldea, Stefanu Siublea, Matea Focsianu, Mass. Cocóra, Mass. Carbanariu. —

Perduti: S. Vladul, V. Tiéranu, Ion Tiéranu, Ion Balanu, Mar. Miclea, Ion Sporiariu, Georgiu Bunulu, Todoru Gartenianu, Gligore Cocóra, Ioann Erdeleanu, J. Bolnotianu, Georgiu Cretiu, S. Gebeleanu, Moisa Valanu, Ion Fisteu, Sava Cocóra, Stefanu Flor'a, Ios. Dobricanu, Ion Tiapu, Ion Secosianu, Cost'a Gartenianu, Petru Deheleanu, Paulu Batiu, Trifonu Davidu, Ion Balnotianu, Ion Deminatii, Ant. Blimanu.

Din batal. de venat. comb nr. 36. Morti: Andrea Romanu, Stefanu Bogdanu. —

Perduti: Matei Custura, Petru Turcu, V. Dud'a, Matei Cocanu, Anas. Suranu, Vas. Profanu, Martinu Smerdu, Iacobu Cumanu, Covazu.

(Va urmá).

Revista diuaristica.

Zkft. in unu articulu de fondu dice, ca dupa vocile ce se audu din Vien'a și din Pest'a acolo domnesce o ingrigire (se intielege ca la dualisti și centralisti), ca ministeriulu Belcredi se va apuca acum indata de esecutarea programulu federalisticu. Impregiurarea in sa ca pâna acum nu este nimenea in ministeriu care sa represente principiulu federalisticu, face pre reprezentantii principiulu acestui'a sa fia cu multu mai rezervati in asteptările și sperantiele lor, decum sunt de ingrigiati domni din Vien'a și Pest'a.

Vorbesc apoi mai departe ca sistemulu centralisticu au primitu prin evenemintele din urma lovirea de morte și pune intre nepossibilități o restauratiune in privinti'a acést'a.

Unele traditiuni politice pôte ca, traindu inca vechi'a federatiune germana, aru fi incercatu prin dualismu a slabi monarchi'a pentru că sa intarésca positiunea Austriei in Germani'a, dara impetuositatea eveneminteloru pe câmpulu de resbelu de o parte și o matura precugetare de alta parte au feritu pre regimu de o atare intorcere a lucrurilor. Nu numai esirea Austriei din federatiune, dara și gruparea Germaniei in doue federatiuni de média-nopte și de média di, care s'a primitu in principu pâna acum, facu imposibile pentru Austri'a alte relatii, cu ori care din dișele federatiuni afara de relatiunea, care e basata pe dreptulu popóreloru (va se dica care pôte esista între ori cari alte staturi). Trage mai departe consecintie, ca fatia cu deslegarea lucrurilor pâna acum și cestiunea germana și cea ungrésca au incetatu de a fi cestiuni ardietőre pentru Austri'a și deca cea din urma si are și acum insemnata sea, o are numai in intielesu curatu austriacu.

Programulu din Septembrie încátu e o metoda autonomistica de a deslegá cestiunile de dreptulu publicu corespunde intentiuniloru partidei federalistice; dara deca de aci se pôte deduce și realizarea programulu federalisticu, este o intrebare ipotetica. Recomanda cu tóte aceste metoda acést'a de complanare, pentruca in cerculu acesteia pôte ori ce putere de viétia și ori ce interesu indreptătu sa și afe locușiorulu seu.

„Csas“ dice ca dupa esirea Austriei din federatiune i se deschide unu altu viitoriu. Chiamarea Austriei, nu este de a peface pre natiunile cele diferite ale sele in germani, ci de a le desvoltá și de a le scuti de ori ce egemonia natiunale, precum și de a le eliberá de domni'a semilunei (turcésca). Regimele vienesese de pâna aci nu au intielesu chiamarea acést'a și, cá sa nu vorbésca de situatiunea interna, si au instrainatu slavi și români dela dunare. Cu câtu

și va intielege chiamarea acést'a mai bine, cu atât'a va fi Austri'a mai tare in lăuntru și in afara. Viitorulu Prussiei e in Germani'a, Itali'a s'a unitu și trebue sa se fiermésca între marginile sele, viitorulu Austriei este in educarea natiunaltătoru ei slavice, problem'a ei e de a dá dunărei vechi'a insemnata de riu slavicu (?)

„Magyar Világ“ vorbindu despre sosirea lui Palaczky și Ryger in Vien'a și face urmatórele observări:

Principiele de unitatea statulu, precum și cele ale federalismulu și dualismulu se potu impacá pâna între óresi-care margini, dela cari margini in colo in sa suntu fãra de ratiune și periclitésca consolidarea monarchiei. Pe câtu tempu va fi programulu regimulu, ascultarea și complanarea (impacarea) dorintieloru tuturor popóreloru și pe câtu tempu regularea monarchiei se va face pre aceste base: nu avem cauza de a fi ingrigiti, pentruca vedemu pre regimu consultandu-se cu tóte partidele.—

Atingatori de politic'a din afara așăm in „Românulu“:

Pórt'a Otomana a fostu bine inspirata seu și bine prevenita in tempii acesti'a din urma. Ea s'a ganditu, cu dreptu conventu ca, pe cându Europ'a centrala se aflasupusa la voi'a intemplărei, Turci'a nu putea decâtu sa pérda incepandu și ea resbelu in Europ'a orientala. Turcii, dar n'au trecut Dunarea, dupa cum se dicea și au lasatu pe principele de Hohenzollern sa se stabilésca pe tronulu domnescu ce l'a primitu cu atât'a otarire. Se dice ca au chiaru sa-lu recunósca. Credemu, ca putemu sa ne asteptám a vedé disparandu din Europ'a centrala unu numeru órecare de State. Aru fi dar o mare consolare de a vedé formandu-se unulu in Europ'a Orientala.

De vomu considerá ori interesulu Turciei ori vitoriulu Principatelor Unite, avem totu felulu de cuvinte de a laudá intiepleciunea Portiei Otomane. Ea a intielesu ca intr'unu momentu in care fati'a Europei are sa fia preschimbata necesitatea de a marí unele State va dá nascere cugetărei la cuvinti'a de a despagubi pe altele; prin urmare nu e bine sa se atraga atentiunea diplomatiei cuceritóre seu plangatóre, asupr'a situatiunei nesigure seu incurcate a poporatiuniloru Europei orientale. Suntu cestiuni de natiunaltate, suntu cestiuni de limite și prin urmare voru sa fia și procese. Cine scie ce pôte sa se intemple cu litigele teritoriale intr'unu tempu in care nimene nu se gasesce bine stabilitu pe teritoriulu seu? Cine scie ce pôte sa se intemple cu litigele teritoriale intr'unu tempu in care nimene nu se gasesce bine stabilitu pe teritoriulu seu? Cine scie, de esemplu, la casu de unu resbelu între Turci'a și Romani'a, deca otarirea definitiva nu va adjuceca objectala in litigia unei a trei'a persóne? Este dara, de o buna politica, in tempii in cari né aflamu, ca toti cei ce au ce-va de perdutu, sa nu faca a se vorbi de ei câtu de puțin.

Romani'a nu are mai puțin interesu decatu Turci'a a stá linistita și a nu atăti atentiunea Europei. Staturile cele mice, cari suntu afara din cerculu ostilitătoru trebue se faca totu cá sa nu între intr'ensulu. Trebue sa se silésca a desvoltá prosperitatea lor din intru, a linisci discordiele sociale, a evita isbirea imprudinte a rivalitătoru personale, a se face respectate de vecinii loru printr'o buna conduita. Suntu convinsu ca de acum'a peste câtu-va tempu miclele state europene cari nu voru fi perdutu esistinti'a loru au se fia privite cá nescé rare curiosități. Acést'a conditiune o dorim Romaniai. Ea o merita, căci dupa ce a facutu o revolutiune, a facutu totu pentru a intrá in ordine; ea a cautatu unu principe europénu: a gasitu unulu care s'a otaritu se primésca corón'a puțin eam nesigura ce i se ofería. Pâna acum'a, multamita moderatiunei sele, tóte au reusitu Romaniai; de Dumnedieu cá ea se urmeze a merge astfelu pelânga prapastia fãra se cadia intr'ens'a.

Saint Marc Girardin

(Journal de Debats)

Covasna 17 Iuliu 1866

Cá óspe petrecatoriulu la băile de aici fiindu diu'a dumineci mi indreptaiu și eu pasii cátra S. biserică, unde dupa celebrarea servitiului divin de cátra pré demnulu Protopopu D. I. Petricu asistatu de alti doi preoti se incepara conferintiele indatinat ale invatietóreloru din doue tracturi protopopesci alu Brasiovlui II și alu Treiscauneloru prin o alocutiune fórte nimerita cátra invatietóri din partea parintelui Prot. pontificante.

Camu restempu de o óra dupa acést'a ne anuntia campăna: ca totu astadi are sa se tina esame din catechesa cu fetele cele mari. —

Acést'a erá unu ce cu multu mai insemnatu decâtu sa o póta trece cine-va, carele se intereséza de cultur'a poporulu român, cu vederea ma trebue sa o marturisimu: ca la unu esamenu de felulu acést'a n'amu mai asistatu pâna astadi.

Intrandu in scoluti'a cea bine cladita me surprinse deodata numerulu celu mare alu catechumeneloru impodobite cu porturile lor cele fermecatóre. Curiositatea de a vedé nnu ce ne mai vediu atrasese o multime de óspeti aflatori aici la cura, dintre cari numimu aci pe parintele Archimandritu N. dela Episcopi'a Buzeu-

lui, d. dr. Teodori, D. Ionu G. Ionu și alții, — afara de acesti'a unu publicu numerosu de ambe sesse dintre crestinii de aici, tatii și mamele feteloru, epitropi de ai bisericeii și alti crestini iubitori de cultura și moralitate. Examinele dură condusu de tinerulu dara zelosulu parochu localu de aici D. Nic. Comsi'a sub presiedinti'a parintelui protopopu; camu 2 ore. Promptitudinea și esacitatea in respunsuri ne pusera pe toti in mirare, asiă incătu esirămu din scóle nu numai deplinu multiamiti dar chiaru incantati de progresulu, ce-lu facusera aceste flori ale bisericeii și natiunei nōstre in Hâromszek, tiér'a secuiloru, unde se pare ca totulu respira numai unguresce. Onóre dar și lauda tinerului, dar pré zelosului parochu alu Covasnei, carele indiastratu cu cunoscintiele, ce trebuie sa le poséda ori-care pastoria sufletescu, și infocatu de amóre cătra S. maica biserica cá o lumina antemergatóre turmei siesi incredintiate sciu sa desradacineze prejudetiele dintre poporenii sei — asiă incătu astadi stăruintiele-i suntu incununate de unu succesu cătu se pōte de formosu. Fie! cá sa ia și alti pastori sufletesci esemplu!

Amintisemu de conferintiele invatietoresci. — Aceste se continuara astadi dela 3 ore înainte de amédi și durara pâna sér'a la 6¹/₂. — Amu asistatu si eu la un'a din aceste conferintie cu interesu viu. Invetiatorii se vedeau, ca au zelu și amóre catra chieamarea s'a și staruescu a-si castigá cunoscintiele, ce se ceru dela densii; aru fi numai de doritu sa li se dé a mâna cărti pedagogico-didactice, din cari sa-si pōta procurá sciintiele și cunoscintiele necesari spre a puté corespunde pe deplinu misiunii loru celei frumōse dar grele: de a propagá lumin'a intre poporulu no-tru și cu deosebire prin Hâromszek, unde romanii partea cea mai mare si-au uitatu limb'a și numai religiunea îi léga de corpulu celu mare alu natiunei. — Avaiu ocaziune a vorbi intr'unu satu anume Comoleu — Komolo — cu unu romanu, care nu scie bōba romanescă — dar cu tōte acestea e cu trupu cu sufletu romanu. Acestu bravu omu face onóre economilor rurali nu numai romani dar chiaru și unguri din Hâromszek, — elu posede o avere insemnata, e chiaru și jude comunalu intr'unu satu magiurescu; dar durere, nu-si cunōsce limb'a maicii! credu in sa, ca pe fii sei i va cresce romanescă — căci nu-i lipsece zelulu — și căti voru fi de acesti'a!

Despre alte impregiurări — lipse, necasuri — cu alta ocaziune. —

Principatele române unite.

Nou'a constitutiune a Romaniei.

(Urmare)

Art. 24. Constitutiunea garantéza tuturor libertatea de a comunicá și publicá ideile și opiniunile loru prin graiu, prin scrisu și prin presa, fia-care fiindu respundiatoru de abuzulu acestoru libertăti in casurile determinate prin codicele penali, care in acésta privintia se va revisui și complectá, fâra in sa a se putea restringe dreptulu in sine, séu a se inființá o lege esceptionala.

Delibetele de presa suntu judecate de juriu.

Nici censur'a, nici o alta mesura preventiva pentru aparitiunea ori-cărei publicatiuni nu se va putea reinființá.

Pentru publicatiuni de jurnale nu este nevoie de autorizatiunea prealabila a autoritătiei.

Nici o cautiune nu se va cere dela diaristi, scriitori, editori, tipografi și litografi.

Pres'a nu va fi supusa nici odata sub regimulu avirtimentului.

Nici unu jurnal séu publicatiune nu va putea fi suspendate.

Autorulu este respundiatoru pentru scrierile sele, eara in lips'a autorului suntu respundiatori séu gerantulu séu editorulu.

Art. 25. Secretulu scrisoriloru și alu depesieloru telegrafice este neviolabilu.

O lege va determiná responsabilitatea agentiloru guvernului pentru violarea secretului scrisoriloru și depesieloru incredintiatei postei și telegrafului.

Art. 26. Romanii au dreptulu de a se aduná pacinici și fâra arme, conformandu-se legiloru cari reguléza exercitarea acestui dreptu, pentru a tractá totu felulu de cestiuni; intru acésta nu este trebuintia de autorizatiune prealabila.

Acésta dispositiune nu se va aplicá și intr'uniriloru in locu deschisu, cari suntu cu totulu supuse legiloru politianesci.

Art. 27. Romanii au dreptulu a se asociá, conformandu-se legiloru cari reguléza exercitiulu acestui dreptu.

Art. 28. Fia-care are dreptulu de a se adresá la autoritătiele publice prin petitiuni subscrise de cătra un'a séu mai multe persōne, neputendu in sa constituá decătu in numele subscriloru.

Numai autoritătiele constituite au dreptulu de a adresá petitiuni in nume colectivu.

Art. 29. Nici o autorizatiune prealabila nu este necesara pentru a se exercitá urmariri contr'a functioniloru publice pentru fectele administratiunei loru de partile vatamate ramându inca neatinse regulile spetiale statornicite in privintia ministriloru.

Casurile si modulu urmariri se voru regula prin anume lege.

Dispositiuni speciale in condicele penali voru determina penalitătiele propuitoriloru.

Art. 30. Nici unu Românu fara autorizatiunea guvernului nu pōte intra in serviciulu unui Statu fara ca insusi prin acésta sa-si pēda nationalitatea.

Estradarea refugitiloru politici este oprita.

TITLULU III.

Despre puterile Statului.

Art. 31. Tōte puterile Statului emana dela natiune, care nu le pōte exercitá decătu numai prin delegatiune și dupa principiiele și regulele asiediate in constitutiunea de fatia.

Art. 32. Puterea legislativa se exercitá colectivulu de cătra Domnu și representatiunea natiunale.

Representatiunea natiunale sn imparte in dōue adunări:

Senatulu și adunarea deputatiloru.

Ori-ce lege cere invoirea a cătoru trele ramure ale puterei legiuitóre.

Nici o lege nu pōte fi supusa sanctiunei Domnului decătu dupa ce se va fi discutatulu și votatulu liberu de majoritatea ambe-loru adunări.

Art. 33. Initiativ'a legiloru este data fia-cărei'a din cele trei ramuri ale puterei legislative.

Totusi ori ce lege relativa la veniturile și cheltnelele Statului séu la contingentulu armatei, trebuie sa fia votata mai antăiu de adunarea deputatiloru.

Art. 34. Interpretatiunea legiloru de autoritate, se face numai de puterea legiuitóre.

Art. 35. Puterea esecutiva este incredintata Domnului, care o exercitá in modulu regulatu prin constitutiune.

Art. 36. Puterea judecatorésca se exercitá de curti și tribunali. Hotăririle și sentintiele loru se pronuncia in virtutea legi și se esecuta in numele Domnului.

Art. 37. Interesele esclusive judetiene séu comunali se reguléza de cătra consiliiele judetiene séu comunali dupa principiiele asiediate prin constitutiune și prin legi speciali.

CAPITULULU I.

Despre representarea natiunale.

Art. 38. Membrii amenduror'a adunáriloru representá natiunea, iara nu numai judetiulu séu localitatea care i-a numitu.

Art. 39. Siedintiele adunáriloru suntu publice. Cu tōte aceste fia-care adunare se forméza in comitetu secretu, dupa cerea presiedintelui séu a diece membri.

Ea decide in urma cu majoritate absoluta déca siedinti'a trebuie redeschisa in publicu asupr'a aceluasi obiectu.

Art. 40. Fia-care din adunări verifica titlurile membriloru sei și judeca contestatiunile ce se radica in acésta privintia.

Art. 41. Nime nu pōte fi totu odata membru alu unei'a și alu celei-lalte adunări.

Art. 42. Membrii unei'a séu celei-lalte adunări numiti de guvernulu intr'o functiune salariata, pe care o primescu, incetéza de a fi deputati și nu-si reiau esecutiuni mandatulu loru decătu in virtutea unei nōue alegeri.

Aceste dispusetiuni nu se aplica ministriloru.

Legea electorala determiná incompatibilitătiele.

Art. 43. La fia-care sesiune, adunarea deputatiloru i-si numesce presiedintele, vice-presiedinti și compune biurulu seu.

Art. 44. Senatulu alege din sinulu seu pe presiedintele și pe cei doi vice-presiedinti ai sei, cum și pe coilalti membri ai biurului seu.

Art. 45. Ori ce resolutiune este luata cu majoritatea absoluta a suffragieloru, afara de ceea ce se va statorí prin regulamentele adunării in privintia alegeriloru și presentatiuniloru.

In casu de împártiela a voturiloru propositiunea in delibertiune este respinsa.

Nici un'a din adunări nu pōte luá o resolutiune déca majoritatea tea membriloru sei nu se gasesce intrunita.

Art. 46. Voturile se dau prin sculare și siedere, prin viu graiu séu prin scrutinu secretu.

Unu proiectu de lege nu pōte fi adoptatu de cătu dupa ce s'a votatu articulu cu articulu.

Art. 47. Fia-care din adunări are dreptulu de ancheta.

Art. 48. Adunările au dreptulu de a amendá și de a despárti in mai multe párti articulele și amendamentele propuse.

Art. 49. Fia-care membru alu adunáriloru are dreptulu a adresá ministriloru interpelări.

Art. 50. Ori-cine are dreptulu a adresá petitiuni adunáriloru prin mijlocirea biurului séu a unuia din membrii sei.

Fia-care din adunări are dreptulu de a tramite ministriloru petitiunile ce-i suntu adresate. Ministrii suntu datorii a dá esplikatiuni asupr'a cuprinderii loru ori de câte ori adunările aru cere-o.

Art. 51. Nici unulu din membrii unei'a séu celei-lalte adunări nu pōte fi urmáritu séu prigonitu pentru opiniunile și voturile emise de densulu in cursulu exercitiului mandatulu seu.

Art. 52. Nici unu membru alu unei'a séu celei-lalte adunări, nu pōte, in tempulu sesiunei, sa fia nici urmáritu, arestatu in materia de repressiune, decătu cu autorizatiunea adunării din care face parte, afara de casulu de vina vadita.

Detentiunea s'eu urmărirea unui membru alu unei'a s'eu celeilalte adunări este suspendata in totu tempulu sesiunei, deca adunarea o cere.

Art. 53. Fia-care adunare determina prin regulamentul seu, modulu dupa care ea i-si exercita atributiunile.

Art. 54. Fia-care din adunări deliberéza si ieau resolutiunile lor separate, afara de casurile anume specificate in constitutiunea de fatia.

Art. 55. Fia-care din ambele adunări are dreptulu exclusivu, de a exercitá propri'a sea politia prin presedintele ei, care singuru, dupa incuviintiarea adunării, póte dá ordinu gardei de servitiu.

Art. 56. Nici o putere armata nu se póte pune la usiele s'eu in giurulu unei'a s'eu altei'a din adunări, fára invoirea ei.

(Va urmá).

Varietáti.

**** Decoratiuni militari.** Maj. Sea Imperatulu, cu resolutiunea pre' inalta din 18 Iul. a impártitu multime de decoratiuni. Intra' cei decorati gásimu pre urmatorii románi: capitanulu Ion Ursu de Margina din reg. de inf. Ludovicu II. regele Bavariei, primi' crucea militara pentru merite cu decoratiune belica, totu acestá o primi' si locut. supr. Procop Fisesianu (care acum e mortu). — Recunoscinti'a laudabila primi' locut. supr. Ion Opri'a din reg. de inf. archid. Leopold. — Intre cei morti cáror'a li se recunósce crucea militara pentru merite cu decoratiune belica, gásimu pre locut. supr. Georgiu Pop (mortu in 24 Iuniu) din reg. Mare duce de Baden.

**** Ioann cav. de Zotta** din Bucovin'a, luni in 30 I. c. primi' cu multe laude diplom'a de doctoru in amendóne drepturile. Opunatori' inca fusera romani, anume d. Dr. Galu (transilvanénu) si d. Dr. Goilavu (bucovinénu).

**** Desprescrierea limbii române de Titu Maiorescu.** Iasi 1866. Cu privire la adunarea literatloru din tóte pártile Romanimei opulu acest'a este unu apropos ce póte fi fórté bine primitu, de ori care románu inteligente. Opulu se imparte in patru párti. Cea d'antáiu tratéza despre principiulu scrierei; a dóu'a despre cercetári fonetice asup'a alfabetulu latinu; a trei'a tratéza despre scrierea lui, c, g, s, l, f, a, e, i si o prelángá o critica a sistemulu foneticu; in fine despre cercetári limbistice si critic'a sistemulu etimologicu.

**** Oficiieri románi:** In lupt'a dela Königgrätz, din regimentulu de granitia romano-banaticu, primira rane usióre capitanulu de cl. I. Georgiu Popescu, Locut. supr. Georgiu Stanu, locut. de cl. I. Ioann Petrascu, Petru Novacovicu. — **Perduti:** locut. de cl. II. L. Dragalin'a.

**** Fotografu, s'eu oficiu?** Mai nainte cu doi ani, unu fotografu calatori' mai multe locuri din Boemi'a, si imbiá servitiile sele pentru remuneratiuni fórté eftine, elu avea placere deschilinita pentru tienuturi. Estempu o comuna boema primi' ordine a se ingrigi pentru incortelarea cátoru-va militari prussesci. Majorulu veni in cortelu la invetiatoriulu. Cátu de mare fu mirarea invetiatoriulu cunoscendu in majoru pe fotografulu ce l'a fotografatu. Cum se póte—intrebá invetiatoriulu ca fotografulu sa devina majoru? „Intréba—response majorulu—cum s'a potutu de s'a facutu majorulu fotografu?”

**** Cetimu in „Monitoriulu Oficialu“ din Romani'a:**

I. S. Principele Domnitoriu alu Serbiei, a tramisu o deputatiune cá sa feliciteze pe Mari'a sea Principele Carolu I-iu. Asteliu, deputatiunea compusa de Escelenti'a sea senatorele Cristici insotitu de d. capitanu Nicolici, a fostu primitu Sambata la 12 1/2 óre la palatulu princiaru din Bucuresci.

Trasur'a de ceremonia a curtii a adusu pe d. senatore Cristici la palatu, unde mari'a Sea Principele Domnitoriu, incungiu-ratu de consiliulu de ministri si de oficierii casei sele, a datu audientia tramisulu Printiulu Michailu, care i-a datu scrisóre din partea Inaltimei Seie si a esprimatu in câte-va cuvinte felicitári la care Mari'a Sea Principele Carolu I. a bine-voitu a responde. Dupa primirea oficiale d. senatore a fostu primitu de Mari'a Sea in apartamentele sele particulare.

Dumineca la 10 Iuliu, o mésa mare a fostu oferita de cátra Inaltimea Sea printiulu Domnitoriu tramisulu Serbiei. Toti membrii consiliulu de ministri se aflau fatia la acésta mésa, precum si agintele Serbiei, d. Magazinovici. Ináltimea Sea Principele Carolu I, a purtatu unu toastu pentru Printiulu Serbiei la care d. Senatore Cristici s'a grábitu a responde redicandu unu pacharu in sanetatea Mariei Seie Principele Domnitoriu.

Nr. 870, 1866.

Publicatiune.

Prea Inaltulu Governu reg. transilvanu cu decisiune guverniale din 24 Maiu a. c. Nr. 10,086 se indura a concede si stari comunitatei Bethleanu (Bethlen) cerculu aselasiu in comitatulu Solnoculu interioru prelunga celea dóue terguri de tíera (anuale) carii au fostu si suntu in fia-care anu adeca: 1 in luna dupa Rusale, alu 2. in diu'a Catarinei,— inca alte dóue terguri anuale, carele voru fi in fia-care anu: unulu in 6-lea Apriliu si celalaltu

Luni inaintea Sânteimariei: 8 Septevre:

Deci se face prin asta publica incunosciintiare despre tergurile amintite, cu acea observare ca tergulu primu (nou) va fi in 3 Septevre a. c.

Dela oficiulu Judelui procesualu alu Bethleanulu. Bethleanu 10 Iuliu 1866.

Adolfu Flothfer,
Jude.

Nr. 23—2

Concursu.

La scól'a normale principale romána de confes. gr. or. in Brasiovu a devenitu statiunea de Invatietoriu la class'a prima de copile, vacanta.

Salariulu anualu pentru acésta statiune suntu 250 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá numitulu postu invatietorescu sa-si tramita pána la 15 Augustu a. c. s. v. la subscris'a Eforia:

a) Atestatu de botezu, ca este románu de-relegea gr. or.;
b) testimoniele sele scolastice, ca au absolvatu celu putinu patru clase gimnasiali si cursulu pedagogicu cu succesu bunu;
c) testimoniu despre purtarea sea morale si politica dela de-regatori'a comunale respectiva.

Tóte aceste chártii dimpreuna cu petitiunea au sa fia timbrate si francate. Brasiovu 12 Iuniu 1866

Efori'a scóleloru centrale române gr. or.

Nr. 4—1

Concursu.

Pentru ocuparea posturilor de directoru si invatietori la scól'a capitala normala in Saliste se escrie prin acésta concursu,— si anume: a) pentru postulu de directoru, care totu odata va servi si cá invatietoriu in clas'a IV cu unu salariu anualu de 400 fl. v. a., b) pentru invatietorii claseloru III si II cu salariu anualu de câte 200 fl. v. a. si c) pentru doi invatietori in class'a I. cu salariu anualu de câte 180 fl. v. a.

Acei'a, cari dorescu a ocupá aceste posturi suntu provocati a-si asterne rugárite scrise de mân'a loru propria si provediute cu documintele recerute pána in 15 Augustu a. c. cal. nou la subsemnatulu oficiu (post'a din urma Secelu). —

Oficiulu comunalu
Saliste in 19 Iuliu 1866

Nr. 5—1

Concursu.

La scól'a cap. rom. gr. or. din Satulungu districtulu Brasiovulu, se deschide concursu pentru o statiune de unu invatietoriu cu unu salariu anualu de 226 fl. 25 xr. v. a.

Doritorii de a ocupá acésta statiune au a-si tramite pána la 20 Augustu a. c. petitiunile sele, timbrate si provadiute cu documintele necesarie, precum: atestatu de botezu, atestatu ca a absolvatu celu putinu gimn. inferioru si cursulu pedagogicu, la subscris'a eforia scolara.

Satulungu in 11 Iuliu 1866.

Efori'a scólei cap. rom. gr. or. din
Satulungu.

Nr. 3—1

CITATIUNE EDICTALA.

Julian'a Nikolics nascuta Iankovics din Mutniculu mare in iclitulu Comitatu alu Carasiului, care a parásitu cu necredintia de 8 ani pe legiuitulu ei barbatu Petru Nikolics, si a cárei ubicatiune pána astadi nu se scie, se provóca prin acésta, cá in terminu de unu anu si o di dela publicarea acestei citatiuni sa se infatiosie die inaintea subscrisulu Consistoriudiecesanu, cáci la din contra pe basea singurei actii substernate de legiuitulu ei barbatu se va decide cauza divortiala si in lips'a ei amesuratu sánteloru canóne ale bisericeii dreptumaritóre resaritene. Din siedinti'a consistoriala tinuta in 14 Maiu 1866.

Consistoriulu diecesei Caransebesiului.

Preturile de piatia

din Sabiiu, Vineri in 8/20 Iuliu 1866.

	fl.	xr.
Gráulu de frunte, galé'a nemtiesca (Metzen)*	4	27
„ „ mijlocu „	4	—
„ „ códa „	3	73
Seoara de frunte galé'a nemtiesca (Metzen) *	2	80
„ de mijlocu „	2	67
„ de códa „	2	53
Ovesulu de frunte, gal. nemt. (Metzen) *	1	40
„ „ mijlocu „	1	33
„ „ códa „	1	27
Cucuru zulu galé'a nemt. (Metzen) *	3	87

*) 3 galete nemtiesci suntu 2 galete ardelenesci.

Burs'a de Vienn'a.

Din 22 Iuliu (3 Augustu) 1866.

Metalicele 5%	61	Actiile de creditu	143 50
Imprumutulu nat. 5%	65 25	Argintulu	128 50
Actiile de banca	721	Galbinulu	6 18